

Palau

Bagà

Ubicació

Comarca: Berguedà
Lloc/Adreça: Nucli històric. Pujada de Palau, 7. 08695 BAGÀ
Emplaçament Dins el nucli antic de Bagà, a la zona més alta, tancant la vila pel NE.

Coordenades:

Latitud: 42.25352
Longitud: 1.86102
UTM Est (X): 406047
UTM Nord (Y): 4678553

Classificació

Número de fitxa 08016-3
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Medieval Modern Barroc
Segle XIII-XVIII
Estat de conservació Regular
Notes de conservació: Nivell protecció a les NNSS de Bagà any 1983: 1a (elements a conservar).
Protecció Legal
Tipus de protecció: BCIN
Europea – Atributs inspire: National Monument Record – Defensa
Observacions protecció: BIC, R-I-51-5193, llei 16/19550625/BOE
Data aprovació: dv., 22/04/1949 - 12:00
Número inventari IPAC nº ACCN-576. Any 1982. CCAA I011741
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Social
Titularitat Pública
Titular: Ajuntament de Bagà, Plaça Catalunya, 7. 08695 BAGÀ

Descripció

L'actual edifici ocupa el lloc de l'antiga residència palau-castell dels senyors de Pinós, en una illa sencera de la zona més elevada del turó on s'assenta la vila, limitat per la plaça dels Especiers a ponent, el carrer de la Muralla a tramuntana, el carrer de Palau a migdia. Constitueix un ampli recinte clos amb un casal del segle XVIII i la petita edificació de la "capella de Palau". La casa està formada per dos cossos que formen angle recte, de planta, pis i golfes, coberts amb teulades a doble vessant amb els careners perpendiculars a la façana de l'edifici central i que s'obren a un pati central tancat a modus de baluard. En la planta baixa d'aquests dos cossos s'obren arcs escarsers de pedra, un al cos principal i tres arcs al perpendicular, tots ells de les mateixes dimensions i que formen uns porxos. L'edifici és fruit de diferents èpoques històriques, tot i que la major part data del segle XVIII sobre una possible estructura medieval. El cos de ponent és el més noble, presenta una escala al costat esquerre, il·luminada per una llanterna, avui desapareguda, que els baganesos anomenaven "el cel de Palau". Al pis principal es troben les estances dels senyors decorades amb pintures murals neoclàssiques. Al cos perpendicular s'han habilitat dues grans sales, una a cada pis, amb tres balcons al pis i tres ulls de bou a les golfes; a la façana exterior encara s'endevinen unes ornamentacions pictòriques de la mateixa època que les interiors. Tanca el baluard per llevant la capella de Palau, i per ponent els anomenats horts de Palau, actualment solar sense edificar i en el que es troba l'accés a un túnel subterrani que comunicava el Palau amb el riu. Actualment, després d'una intervenció arquitectònica que encara està per finalitzar, s'ha ubicat a la planta baixa el Centre Medieval i dels Càtars de Bagà i l'oficina de turisme de la vila. Tot i que l'edifici que veiem actualment data del segle XVIII, encara es poden esbrinar alguns elements procedents de l'Edat Mitjana: els murs nord i est encara poden conservar panys de l'antiga muralla que tancava la vila per aquest costat, així com una torre de defensa (Subirana), el basament d'una altra torre circular i el lloc que possiblement ocupava la torre de Santa Maria al costat de la capella. Formant part de l'edifici, al costat de ponent, s'endevinen traces de la que podria ser la torre de l'homenatge amb un portal de mig punt que dona accés al recinte des de la plaça de l'Especier, actualment tancat; i un altre portal que s'obre a la part de darrera de l'edifici, actualment en ruïnes; la llinda de la porta és de doble biga de fusta formant llinda horitzontal a la part interna de l'arc de mig punt. Sembla possible que tan sols la base d'aquesta torre sigui d'origen medieval, essent la resta una reconstrucció d'èpoques posteriors. En realitzar la segona fase de rehabilitació de l'edifici van aparèixer estructures antigues al costat del mur de llevant que van motivar la realització d'una excavació d'urgència a càrrec de Carme Subirana i Icíar Alonso del 26 de febrer al 6 de març de l'any 1998. El seguiment arqueològic detectà l'aparició d'estructures antigues entre les que destaca un paviment empedrat del segle XVIII, un altre paviment de calç i un mur semicircular possiblement corresponent a una torre de les més tardanes. No es va constatar estratigrafia ni material arqueològic.

Observacions:

A més d'estar protegit per tenir la categoria de BIC, està inclòs als Plans d'Ordenació Municipal (1983) amb nivell de protecció 1a (elements a conservar). Mapa del nucli antic de Bagà. Diputació de Barcelona, servei cartogràfic. Escala 1:1000.

Història

El Palau es troba a tramuntana del perímetre de l'antiga vila, dominant el nucli antic amb una posició dominant degut al desnivell que ofereix el terreny en decreix cap al riu. Hem de trobar els seus orígens a l'Edat Mitjana, moment en que s'establiren i fundaren la vila els barons de Pinós, que tenien la seva residència al castell ja esmentat al 1234. A l'edat mitjana hi ha diferents notícies històriques sobre el castell: al segle XIV es parla de la Torre Subirana, ubicada a la part alta del recinte emmurallat; al segle XV es parla de la construcció d'un nou escriptori al castell (Serra Vilaró, 1989). A partir del segle XV es comença a anomenar "palau" o "palauet". Segons diferents autors (VILADÈS, 1996; CASCANTE, 2000) l'anomenada "Torre de l'Homenatge" seria el portal d'accés al castell a partir del segle XIV. A inicis del segle XVIII l'edifici era propietat de Francisco Roset i Badia, casat amb Maria que va heretar la casa en morir aquest. Posteriorment es va casar en segones núpcies amb Francisco de Còdol. Durant la guerra dels Segadors l'edifici va ser cremat i al segle XVIII va ser reconstruït primer per Francisco Roset i després pels senyors de Còdol (llibre de la família Còdol que es conserva a l'arxiu municipal de Bagà). Per tant aquest edifici conserva pocs elements medievals. A la mateixa època es va construir la capella. Entre els anys 1990 i 1995 es va realitzar una rehabilitació de l'edifici per l'arquitecte Josep Vidal i Arderiu que va refer la teulada i modificar elements estructurals, entre ells va fer la coberta i part de les escales del Cel de Palau o caixa de l'escala principal. L'estiu de 2003 es va ubicar el Centre Medieval i dels Càtars, així com l'Oficina de Turisme de Bagà a la planta baixa de l'edifici, després d'una rehabilitació seguint un projecte de Xavier Escura amb la col·laboració de Jaume Batista.

Bibliografia

CASCANTE, P. (2000). El Palau dels Pinós a Bagà. A Bagadanum. Vol. III. Associació Medieval de Bagà. Pp. 11- 36). DALMAU, R.; CATALÀ ROCA, P. (1976). Els castells catalans. Ed. Rafael Dalmau. Barcelona. Pp.840-855. SERRA VILARÓ, J. (1930). Baronies de Pinós i Mataplana. Investigació als seus arxius. 3 vols. Reedició de 1989 del Centre d'Estudis Baganesos. SUBIRANAS, C.; ALONSO, I. (1998). Memòria de la intervenció arqueològica realitzada al Palau de Bagà. Abril de 1998. Dispositada a l'arxiu del Servei d'Arqueologia de Catalunya.

